

Ilari Näckel työskenteli viimevuonna Tapparannan maalivahtivalmentajana Tampereella. Kuluvalle kaudella työpaikka löytyy Venäjän KHL-liigasta Lokomotiv Jaroslavin joukkueesta.

Paljon puhutaan venäläisen jääkiekkoilun ammattimaisuudesta sekä suurista harjoitusmääristä jo nuorella iällä. Millaisen kuvan itse olet saanut työskennellessäsi venäjällä?

Olen ehtinyt jonkin verran tekemään työtä nuorten maalivahtien kanssa ja nähnyt venäläisen urheilijatuotannon perustaa. Suurimmat erot suomalaisen juniortoimintaan näkisin nimenomaan urheilullisuudessa ja harjoitusmäärissä. Lapset ja nuoret eivät täällä vietä aikaa television, videoiden, videopelien tai internetin ääressä samaan malliin kuin Länsi-Euroopassa. Tämä johtuu siitä, että he harrastavat enemmän urheilua, pelaavat pelejä ja liikkuvat aktiivisemmin. Myös urheilukoulujärjestelmä auttaa vahvistamaan urheilullisuutta. Pelaajat käyvät normaalin koulunsa jääkiekon ehdoilla. He pääsevät harjoittelemaan nuoresta alkaen (ilmeisesti noin 7-vuotiaista) 1-2 kertaa päivässä, osaavien valmentajien silmien alla. Harjoittelu on monipuolista ja se sisältää niin taitoon, fysiikkaan kuin pelitaitoihinkin liittyviä harjoitteita. Kaikesta tästä johtuen ovat nuoret jääkiekkoilijat Venäjällä selvästi länsi-eurooppalaisia edellä.

Suomalaisessa valmennustoiminnassa näkyy selvä porras noin viidentoista ikävuoden kohdalla, koska silloin siirrytään alueellisista sarjoista SM-sarjoihin. Samalla valmentautuminen ammattimaistuu ja harjoitusmäärät kasvavat. Venäjällä ei tällaista porrasta ole, vaan kaikki joukkueet toimivat suurin piirtein samalla tavalla, nuorista vanhoihin. Toki ikään liittyvät erityispiirteet huomioidaan, mutta toimintamallit ovat samanlaisia. Venäjällä kaikki valmentajat ovat päätoimisia, mikä antaa heille hyvät edellytykset keskittyä pelaajien kehittämiseen. Toisaalta juniorijoukkueissa on yleensä vain yksi valmentaja ja hänellä on paljon tehtäviä.

Maalivahtien puolella näkisin venäläisten maalivahtien olevan selvästi suomalaisia edellä noin viidentoista ikävuoteen asti nimenomaan hyvän urheilullisuuden vuoksi. Murrosiän jälkeen pystytään suomalaisissa seuroissa kuitenkin paremmin auttamaan maalivahteja taktisissa, teknisissä ja henkisissä asioissa. Venäläinen valmennus painottuu voimakkaammin fyysiseen valmennukseen, eikä niinkään maalivahtien erityistarpeisiin. Tämä on mielestäni osittain hyvä asia. Hyvässä fyysisessä ja henkisessä kunnossa olevista urheilijoista saa myöhäisemmälläkin iällä hyviä maalivahteja. Suomessa ongelmaksi alkaa mielestäni muodostua se, että nuorten maalivahtien valmennus on liian tekniikkapainotteista ja urheilullisuuden, taistelun ja energisyyden rakentaminen jää puolitiehen. **Kovan energian ja fysiikan valjastaminen maalivahtipeliin on helpompaa kuin teknisesti taitavan maalivahtin energisyyden lisääminen.** Tästä syystä on mielestäni tuon urheilullisuuden, kilpailuhalukkuuden ja fyysisyyden rakentaminen tehtävä ensin.

Millainen on maalivahtivalmentajan työpäivä harjoituspäivänä sekä pelipäivänä? Onko tässä eroa työskennellessä Suomessa tai Venäjällä?

Voisin oikeastaan kertoilla maalivahtivalmentajan työviikosta, koska siten pääsee parhaiten sisälle työnteon arkeen. Meillä toiminta on lähellä suomalaisen joukkueen toimintaa, koska joukkueella on

suomalainen päävalmentaja. Muutamilla muilla joukkueilla toiminta poikkeaa aika totaalisesti meidän toiminnastamme...

Harjoituspäivinä menemme yleensä maalivahtien kanssa jälle noin 20 minuuttia ennen joukkuetta ja teemme perustorjuntasetin. Joskus ehdimme tekemään lisäksi muutaman maalivahtien erikoisharjoitteen. Fyysisesti tämä onnistuu hyvin, koska joukkueemme harjoittelee pääsääntöisesti kolmella maalivahdilla. Ekstraharjoittelu ei ole liian kuormittavaa. Jääharjoituksessa maalivahdit toimivat joukkueen ehdoilla ja aina ajoittain on esimerkiksi toinen pääty maalivahtien käytössä. Näin pystymme kertaamaan kesän ja syksyn aikana opeteltuja tekniikoita.

Pelipäivinä toiminta keskittyy luonnollisesti otteluun valmistautumiseen. Siksi pelipäivän aamuna vain pelaava maalivahti tekee perustorjuntasetin. Aamujään jälkeen jäävät pelaamattomat pelaajat tekemään ylimääräistä harjoitusta, mihin jäävät myös ”ei-pelaavat” maalivahdit. Näin heidän fyysisestä kunnosta pidetään huolta. Varsinaisessa pelitapahtumassa teen tiettyjä tilastoja ja yritän muutenkin auttaa valmennusta parhaan kykyni mukaan. Pelin jälkeen alkaa yleisen hälinän jälkeen otteluvideon purkaminen. Pyrin katsomaan otteluvideon joka kerta heti pelin jälkeen, jotta videokooste olisi aina aamulla valmis. Kotipeleissä tämä tarkoittaa sitä, että yleensä pääsen lähtemään hallilta kotiin noin yhdeltä. Vieraspelissä saattaa vierähtää hieman pidempään, kun matkustamiseen kuluu oma aikansa. Parhaimmillaan olen tainnut työstää videoita aamuneljään.

Pelin jälkeisenä päivänä käymme matsin läpi pelanneen maalivahdin kanssa ja pyrimme samalla valmistautumaan seuraavaan otteluun. Peliputkissa on yleensä yksi välipäivä pelien välillä, joten uusi valmistautuminen pyörähtää heti käyntiin. Käytännössä olen toiminut samanlaisella rytmillä jo useamman vuoden, joten varsinaista muutosta toimintatapoihin ei ole tarvinnut tehdä. Jonkin verran on aikatauluja ja toiminnan sisältöä joutunut säätämään, mutta toiminnan kokonaisuus on pysynyt samanlaisena. Suurimpana lisänä ovat päivät, jolloin ehdin osallistumaan myös kakkosjoukkueen toimintaan. Jos heillä on kotipeli, ehdin sinne yleensä oman harjoituksemme jälkeen. Heidän harjoituksiinsa pääsen lähinnä silloin kun ”edarilla” on vapaapäivä, koska joukkueet harjoittelevat samaan aikaan, eri halleissa.

Onko oma valmennusfilosofiasi pysynyt entisellään vai onko oma ajatusmalli maalivahtipelistä muuttunut jotenkin Venäjälle menon jälkeen?

Itse olen jo Suomessa työskennellessä ollut huolissani suomalaisen maalivahtivalmennuksen liiallisesta tekniikkapainotteisuudesta. E-junnuille opetetaan puhtaita V-liukuja tai muita modernin maalivahtipelin tekniikoita. Hänen ei anneta rauhassa kokeilla eri variaatioita ja samalla kasvattaa monipuolista liikevarastoa tulevaisuutta varten. Suomalaista valmennusta leimaa tietynlainen kiire: niin urheilijat kuin valmentajatkin haluavat edetä urallaan mahdollisimman nopeasti. Siksi perusasioiden opetteleminen jätetään joskus puolitiehen.

Itsellä on ollut pari valmennettavaa, jotka ovat yhteistyön alkaessa olleet noin 25 –vuotiaita. Aikaisemmin kumpikaan ei ole saanut modernia maalivahtivalmennusta. Toinen pelaa tällä hetkellä SM –liigassa ykkösveskarina ja toinen KHL:ssä samassa roolissa. Jos homma onnistuu näin myöhäisellä iällä, miksi samojen asioiden hinkkaamiseen pitäisi käyttää yli 15 vuotta? Nuorempana pitää keskittyä asioihin, jotka vanhemmalla iällä merkitsevät paljon enemmän kuin puhtaat suoritustekniikat. Fyysisesti hyvän ja henkisesti tasapainoisen urheilijan rakentamiseen. Kun on joutunut nuorena ponnistelemaan ja voittamaan esteitä, on vanhemmalla iällä paljon valmiimpi toimimaan paineen alla ja kilpailutilanteessa. Lahjakkaat maalivahdit pääsevät tietenkin hieman

helpommalla, mutta hekin pääsevät paljon pidemmälle jos henkiset ja fyysiset ominaisuudet ovat kunnossa.

Venäläiseen valmennuskulttuuriin kuuluu, että kaikki pyritään tekemään mahdollisimman nopeasti. ”Davai, davai” eli ”mennään, mennään” kuuluu harjoitusten perustanastoon. Tällaisesta kulttuurista tulevilla urheilijoilla on kova halu terävään ja energiseen suorittamiseen. Tätä energiaa on myöhäisemmässä vaiheessa helppoa jalostaa ja kanavoida sujuvaksi maalivahtipeliksi. Toimintamallin huonona puolena on se, että nopeassa rytmisessä harjoittelussa jää toistojen laatu välillä alhaiseksi. Laatu pitääkin parantaa silloin kun maalivahtipeliä aletaan viemään kontrolloidumpaan suuntaan.

Miten näet Venäjän uuden superliigan tulevaisuuden ja mahdollisuudet jatkossa?

Ensimmäistä vuotta pelattavassa KHL:ssä on menossa tietynlainen opetteluvaihe. Mukana on paljon perinteisiä seuroja, joissa asioiden ammattimainen hoitaminen on itsestään selvyyttä. Toisaalta sarjaa pelaa myös pienempiä seuroja, joille toimiminen huipputasolla ei vielä ole täysin mutkatonta. Kaikilla on kuitenkin kova halu viedä toimintaa eteenpäin ja uskon että sarjan puitteet paranevat entisestään ajan myötä. Monelle paikkakunnalle ollaan rakentamassa uusia areenoita vanhojen, Neuvostoliiton aikaisten, rakennusten tilalle ja monella näitä on jo rakennettu. Joukkueet toimivat ammattimaisesti ja organisaatioista löytyy monen alan ammattimaisia.

Suurimpana uhkakuvana KHL:lle on varmasti maailmanlaajuinen taloudellinen epävarmuus, koska suuret yritykset ovat vahvasti tukemassa seuran toimintaa. Pääsylipputulolla katetaan vain murto-osa seurojen budjeteista ja siksi sponsoritulojen pieneneminen olisi kova isku seuroille. Tässä mielessä seurat ovat hyvin epätasaisissa asemissa. Esimerkiksi Ladan autotehtailla on vaikeuksia, mikä heijastuu kaupungin joukkueen tukemiseen. Toisaalta esimerkiksi Ufassa, Omskissa, Kazanissa tai Nizhnekamskissa on paljon öljyrahaa, mitä kaupunkiin virtaa jatkuvasti lisää.

Uusia joukkueita sarjaan voidaan varmasti ottaa, mikäli seuroilla on talousasiat kunnossa. Tällä hetkellä taitavat KHL:n seurojen pelaajabudjetit pyöriä 20 miljoonan dollarin nurkilla, joten halukkaiden seurojen pitää olla valmiita pyörittämään isoja rahoja. Lisäksi matkustamiseen kuluu paljon rahaa, koska reissut tehdään pääsääntöisesti lentokoneilla ja hotelliöitä tulee kauden mittaan paljon. Sijainnin suhteen ei mahdollisilla uusilla seuroilla liene kovin suurta väliä. Tällä hetkellä pisin pelimatka Jaroslavlilta on Habarovskiin, vajaan kahdeksan tunnin lennon ja seitsemän tunnin aikaeron päähän... Samassa ajassa ehtii helposti melkein minne päin Eurooppaa tahansa ☺

Miten olet viihtynyt Venäjällä? Onko ”kulttuurishokki” ollut haastava, mielenkiintoinen vai järkyttävä?

Itsellä ei ole ollut suurempia vaikeuksia sopeutua työskentelyyn tai yleiseen elämään Venäjällä. Jäähallilla toimintamallit ovat samanlaisia kuin suurimmassa osassa länsimaisia seuroja. Kaupat ovat auki viikon jokaisena päivänä ja kaupungista löytyy kaikkea mahdollista. Aluksi oli ongelmia oppia tiettyjä käytännön toimintoja. Ensimmäinen tankkauskerta oli esimerkiksi mielenkiintoinen, koska bensa pitää täällä maksaa etukäteen. En oikein ymmärtänyt panssarilasin takana istuvan tädin puhetta ja ohjeita, ja onnistuin muutenkin järjestämään pienimuotoisen härdellin. Selvisin hommasta kuitenkin elävänä ja nyt osaan toimia niin kuin paikallisetkin.

Suurin ero Venäjän ja Suomen välillä on ehdottomasti liikenteessä. Täällä mennään villin lännen säännöillä ja kyynärpäitä voimakkaasti käyttäen. Mitä vain saa tehdä, kun on tarpeeksi röyhkeä. Jonoissa saa etuilla ja muutenkin kiilailla. Toisaalta täytyy osata pitää myös omat puolensa, etteivät paikalliset pääse etuilemaan. Liian kiltit eivät täällä pärjää. Odottelen jo hieman kauhulla sitä päivää kun palaan suomalaiseseen liikenteeseen. Joutuu varmaan opettelemaan monta asiaa uusiksi 😊

Urheilullisesti mieleenpainuvaa on ollut paikallisten seurojen erittäin kova urheilullinen taso. Sarjaa pelaa paljon entisiä NHL –pelureita. Lisäksi monella paikallisella pelurilla olisi halutessaan hyvä mahdollisuus päästä NHL:ää pelaamaan. Venäjällä maksetaan pelaajille kuitenkin niin hyvää palkkaa, ettei Pohjois-Amerikassa pelaaminen ole lähellekään aina taloudellisesti järkevää. On ollut hienoa nähdä liveinä sellaisten supertähtien kuin Aleksei Jashinin ja Jaromis Jagrin pelaamista. Todellisia huippupelaajia molemmat.

Kiitoksia kaikille lukijoille, jos olette jaksaneet tänne asti. Pitäkää lippu ja tavoitteet korkealla. Pitkälle pääsee kun jaksaa vain tehdä paljon töitä.

- Ilari -